

QUAN ĐIỂM ĐẠI HỘI XIII VỀ TĂNG CƯỜNG QUỐC PHÒNG, AN NINH BẢO VỆ VỮNG CHẮC TỔ QUỐC VIỆT NAM XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

 BÙI QUANG HUY - NGUYỄN TRỌNG PHƯƠNG*

Ngày nhận: 28/8/2021

Ngày phản biện: 15/10/2021

Ngày duyệt đăng: 02/11/2021

Tóm tắt: Tăng cường quốc phòng, an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên của cách mạng Việt Nam. Bài viết khái quát nhận thức, tư duy mới trong Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng về mục tiêu, nhiệm vụ quốc phòng, an ninh bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Từ khóa: Đại hội XIII; quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc.

PERSPECTIVES OF THE 13TH NATIONAL CONGRESS ON STRENGTHENING NATIONAL DEFENSE AND SECURITY TO FIRMLY PROTECT THE SOCIALIST VIETNAMESE FATHERLAND

Address: Strengthening national defense and security, firmly defending the Socialist Vietnamese Fatherland is an important and regular task of the Vietnamese revolution. The article summarizes the new perceptions and thinking in the Document of the 13th National Party Congress on the objectives and tasks of national defense and security to firmly protect the socialist Vietnamese Fatherland.

Keywords: Congress XIII; national defense, security, national defense, etc.

1. Đặt vấn đề

Tăng cường quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc là lĩnh vực rất quan trọng luôn được đề cập trong văn kiện các Đại hội Đảng. Qua mỗi kỳ Đại hội, quan điểm của Đảng về tăng cường quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc luôn có sự bổ sung, phát triển, ngày càng hoàn thiện. Trong quá trình lãnh đạo, nhận thức, tư duy của Đảng về quốc phòng, an ninh bảo vệ Tổ quốc không ngừng được phát triển, đổi mới phù hợp với tình hình thực tiễn của từng giai đoạn cách mạng, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc trong tình hình mới. Trên cơ sở đánh giá đúng tình hình trong nước, khu vực, quốc tế và xu thế của thời đại, Đại hội XIII của Đảng tiếp tục khẳng định, bổ sung, phát triển những quan điểm cơ bản về tăng cường quốc phòng, an ninh bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong thời kỳ mới.

2. Về mục tiêu, yêu cầu, nhiệm vụ tăng cường quốc phòng, an ninh bảo vệ Tổ quốc

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng xác định: “Bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân

dân, chế độ xã hội chủ nghĩa, nền văn hoá và lợi ích quốc gia - dân tộc; giữ vững môi trường hoà bình, ổn định chính trị, an ninh quốc gia, an ninh con người, xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương, an toàn, lành mạnh để phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa¹. Như vậy, mục tiêu, yêu cầu và nhiệm vụ của quốc phòng, an ninh tiếp tục được Đảng ta khẳng định nhất quán, xuyên suốt nhưng có sự bổ sung rõ hơn, toàn diện hơn về nội hàm và phạm vi bảo vệ. Điểm nhấn ở đây, văn kiện lần này đã chỉ rõ: Mục tiêu bảo vệ Tổ quốc không đơn thuần là để đối phó với chiến tranh, mà vấn đề quan trọng và thiết yếu hơn là tạo ra sức mạnh để giữ vững ổn định chính trị và môi trường hòa bình nhằm xây dựng và phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Đây là vấn đề đặc biệt quan trọng, là sự vận dụng nhuần nhuyễn lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin về xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; bảo vệ phải gắn với xây dựng, xây dựng phải đi đôi với bảo vệ. Mục tiêu của

* Trưởng Sĩ quan Chính trị - Bộ Quốc phòng

¹ Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.156.

bảo vệ là để giữ vững môi trường hòa bình, ổn định cho xây dựng và phát triển đất nước và xây dựng phát triển đất nước sẽ tác động trở lại tạo cơ sở, tiền đề bảo vệ vững chắc Tổ quốc. Giải quyết sâu sắc mối quan hệ biện chứng giữa việc bảo vệ Tổ quốc về mặt tự nhiên - lịch sử với việc bảo vệ Tổ quốc về mặt chính trị - xã hội trong tính chỉnh thể thống nhất; chỉ rõ hướng đích phát triển đất nước là theo định hướng xã hội chủ nghĩa; vì vậy, phải gắn chặt việc bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất toàn vẹn lãnh thổ với bảo vệ Đảng, Nhà nước, Nhân dân và bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa; phải gắn chặt việc giữ vững ổn định chính trị, xã hội với bảo vệ môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước. Khẳng định rõ lập trường và ý chí quyết tâm bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. Đây là quan điểm biện chứng khách quan, cụ thể, lịch sử và phát triển, đáp ứng sự phát triển của tình hình thế giới, khu vực, của đất nước và yêu cầu, nhiệm vụ quốc phòng, an ninh trong tình hình mới.

Điểm mới được bổ sung trong văn kiện lần này, đó là việc xác định rõ: Bảo đảm an ninh con người, xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương, an toàn, lành mạnh để phát triển đất nước. Đây là vấn đề mới, quan trọng trong mục tiêu, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc hiện nay, phản ánh đúng xu thế và đặc điểm tình hình đất nước. Bởi, suy cho cùng, mọi vấn đề đều xuất phát từ con người và tất cả mọi vấn đề lại đều quay trở về với con người. Con người là vấn đề có tính chiến lược, là trung tâm của mọi hoạt động, là mục tiêu và động lực phát triển đất nước, và bản chất chế độ xã hội chủ nghĩa mà nước ta đang xây dựng đều hướng đến bảo vệ cuộc sống bình yên, đem lại cuộc sống ấm no, hạnh phúc cho nhân dân. Vì vậy, trong bối cảnh mới hiện nay, vấn đề bảo đảm an ninh con người, xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương, an toàn, lành mạnh để mang lại hạnh phúc thực thụ cho nhân dân là đặc biệt quan trọng, cần phải được bảo vệ. Xét ở khía cạnh trình bày, nét mới trong văn kiện lần này, là các nội dung, các vấn đề trong mục tiêu, yêu cầu, nhiệm vụ quốc phòng, an ninh được đặt trong một tổng thể chung, quan hệ chặt chẽ với nhau, tác động qua lại theo một trục thống nhất, không tách rời; bảo vệ nội dung này cũng có nghĩa là góp phần bảo vệ nội dung khác và ngược lại. Đây là cơ sở và định hướng để xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới.

3. Về phương thức và giải pháp tăng cường quốc phòng, an ninh bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa

Đại hội XIII của Đảng tiếp tục có những bước phát triển mới trong tư duy về phương thức và giải pháp bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, trong đó, xác định: “chủ động phòng ngừa” là chính. Ứng phó kịp thời, hiệu quả với các đe dọa an ninh phi truyền thống, nhất là nhiệm vụ cứu nạn, cứu hộ, phòng, chống thiên tai, dịch bệnh. Có kế sách ngăn ngừa các nguy cơ chiến tranh, xung đột từ sớm, từ xa. nỗ lực phấn đấu để ngăn ngừa xung đột, chiến tranh và giải quyết các tranh chấp bằng các biện pháp hoà bình phù hợp với luật pháp quốc tế². Đây là sự kế thừa, vận dụng sáng tạo bài học kinh nghiệm “giữ nước từ lúc chưa nguy”, phát triển tư tưởng bảo vệ Tổ quốc “từ sớm, từ xa” để xác định rõ phương thức, giải pháp “chủ động phòng ngừa” là chính. Thể hiện rõ tầm nhìn chiến lược của Đảng về quốc phòng, an ninh trong tình hình mới, nhằm chủ động ngăn ngừa, đẩy lùi, giải tỏa các điểm nóng, các nguy cơ dẫn đến xung xung đột vũ trang; nhất là việc chủ động ứng phó với các thách thức an ninh phi truyền thống đang ngày càng hiện hữu và đe dọa trực tiếp đối với toàn cầu hiện nay; thực tiễn đại dịch Covid-19 đã và đang diễn ra phản ánh rõ tính chất phức tạp và đặc biệt nguy hiểm của nó mà mọi quốc gia, dân tộc đều phải chung tay giải quyết.

Văn kiện Đại hội XIII cũng xác định: “xây dựng và phát huy mạnh mẽ thể trận lòng dân trong nền quốc phòng toàn dân và nền an ninh nhân dân; xây dựng và củng cố vững chắc thể trận quốc phòng toàn dân và thể trận an ninh nhân dân. Kết hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa kinh tế, văn hoá, xã hội, đối ngoại với quốc phòng, an ninh và giữa quốc phòng, an ninh với kinh tế, văn hoá, xã hội và đối ngoại”³. Quan điểm trên vừa thể hiện sự nhất quán với các quan điểm trước đó của Đảng, nhưng lần này, Đảng ta có sự nhấn mạnh rõ hơn là phải: Phát huy mạnh mẽ và củng cố vững chắc thể trận quốc phòng toàn dân và thể trận an ninh nhân dân. Coi đó là một trong những phương thức hữu hiệu để bảo vệ Tổ quốc. Ở đây, nét mới trong phương thức, giải pháp bảo vệ, đó là

² Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.156-157.

³ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.157.

việc: Đảng ta đã đặt tất cả các thành tố kinh tế, văn hoá, xã hội, đối ngoại với quốc phòng, an ninh trong một chỉnh thể gắn kết, thống nhất, hợp thành phương thức bảo vệ. Đây cũng là bước phát triển, bổ sung mới về phương thức bảo vệ Tổ quốc, điều đó làm tăng khả năng phát huy nội lực, tiềm năng, bản sắc và truyền thống của dân tộc Việt Nam trong bảo vệ Tổ quốc cũng như trong xây dựng đất nước hiện nay; phát huy và làm sâu sắc thêm tính chất toàn dân, toàn diện của sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa. Xét trong tính tổng thể, các phương thức đấu tranh bảo vệ Tổ quốc được sử dụng một cách tổng hợp, linh hoạt, mềm dẻo, đặt trong mối quan hệ và sự tương tác lẫn nhau để huy động sức mạnh tổng hợp và vai trò của mọi lĩnh vực, mọi lực lượng, mọi người và các tổ chức trên các phương diện của đời sống xã hội để bảo vệ Tổ quốc, thể hiện sâu sắc tính chất toàn dân, toàn diện của sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong điều kiện mới.

Một nét mới khác về phương thức và giải pháp tăng cường quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc, đó là việc, Đảng ta xác định rõ: Xây dựng, phát triển nền công nghiệp quốc phòng, công nghiệp an ninh hiện đại, lưỡng dụng, vừa đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc vừa góp phần quan trọng phát triển kinh tế - xã hội; xây dựng và củng cố các tuyến phòng thủ biên giới, biển, đảo; có cơ chế huy động nguồn lực từ địa phương và nguồn lực xã hội cho xây dựng tiềm lực quốc phòng, an ninh. Đó là bước phát triển mới về mặt tư duy trong định hướng phát triển công nghiệp quốc phòng, an ninh, phản ánh đúng yêu cầu thực tiễn. Giải quyết tốt vấn đề này sẽ tạo sức mạnh tổng hợp cho cả quốc phòng, an ninh và các nhiệm vụ khác, tạo ra nguồn lực lớn cho việc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của tình hình mới.

4. Về lực lượng và sức mạnh quốc phòng, an ninh bảo vệ Tổ quốc

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng tiếp tục khẳng định: “Củng cố quốc phòng, an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên của Đảng, Nhà nước, hệ thống chính trị và toàn dân, trong đó Quân đội nhân dân và Công an nhân dân là nòng cốt”⁴. Đó là sức mạnh tổng hợp tiếp tục được Đảng ta khẳng định nhất quán, là sức mạnh, lực lượng của toàn thể dân tộc, toàn Đảng, toàn dân và toàn quân dưới sự lãnh đạo của Đảng, trong đó lực lượng vũ

trang nhân dân giữ vai trò nòng cốt. Đó còn là sức mạnh bên trong, kết hợp với sức mạnh bên ngoài, sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại. Đặc biệt, điểm mới trong văn kiện lần này, Đảng ta đã xác định rõ phương hướng: “Xây dựng Quân đội nhân dân, Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, trong đó có một số quân chủng, binh chủng, lực lượng tiến thẳng lên hiện đại”⁵; trong đó tiếp tục nhấn mạnh và chỉ rõ việc xây dựng Quân đội nhân dân và Công an nhân dân “vững mạnh về chính trị”, v.v.

Quan điểm trên thể hiện đúng ý chí, quyết tâm và nỗ lực của Đảng ta trong suốt các nhiệm kỳ Đại hội trước đó, nhằm xây dựng lực lượng vũ trang *tinh nhuệ, hiện đại*, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc. Ở văn kiện lần này, Đảng ta đã xác định rõ các mốc thời gian cụ thể đó là: Đến năm 2025, cơ bản xây dựng Quân đội, Công an tinh, gọn, mạnh, tạo tiền đề vững chắc, phấn đấu năm 2030 xây dựng Quân đội nhân dân, Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại”. Đây là định hướng đặc biệt quan trọng trong thời gian tới để phát triển tiềm lực và sức mạnh của quân đội và công an đáp ứng với yêu cầu, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc. Trong đó, việc xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân vững mạnh toàn diện, phải lấy xây dựng vững mạnh về chính trị làm cơ sở, bảo đảm cho lực lượng vũ trang luôn tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa, gắn bó máu thịt với nhân dân; không mơ hồ, chủ quan, mất cảnh giác; tích cực đấu tranh làm thất bại âm mưu “phi chính trị hóa lực lượng vũ trang” của các thế lực thù địch.

Một điểm mới và điểm nhấn quan trọng nữa cần nói rõ thêm về lực lượng và sức mạnh của quốc phòng, an ninh, đó là trong văn kiện lần này, Đảng ta đã xác định rõ: “triển khai thực hiện toàn diện, đồng bộ Chiến lược bảo vệ Tổ quốc, Chiến lược quốc phòng, Chiến lược quân sự, Chiến lược bảo vệ an ninh quốc gia, Chiến lược bảo vệ biên giới quốc gia, Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trên không gian mạng, Chiến lược an ninh mạng quốc gia và các chiến lược quốc phòng, an ninh chuyên ngành

⁴ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.156.

⁵ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.157-158.

khác⁶. Trải qua quá trình nghiên cứu và đúc kết từ thực tiễn, chúng ta đã xây dựng được tổng thể và đồng bộ các chiến lược để bảo vệ vững chắc Tổ quốc trên mọi phương diện. Đây là các chiến lược rất quan trọng và là một thể thống nhất, liên quan mật thiết với nhau, tác động trực tiếp đến việc thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, đòi hỏi phải thực hiện toàn diện và đồng bộ. Các chiến lược đó phản ánh tư duy chiến lược toàn diện của Đảng ta về bảo vệ Tổ quốc, thể hiện quan điểm quốc phòng, an ninh toàn diện, tổng hợp của đất nước. Vì vậy, việc triển khai đồng bộ các chiến lược đó sẽ tạo ra thế và lực, lực lượng và sức mạnh để bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới.

5. Quán triệt quan điểm Đại hội XIII về quốc phòng, an ninh nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng - an ninh trong các trường đại học

Giáo dục quốc phòng - an ninh là một bộ phận quan trọng của nền giáo dục quốc dân, nội dung cơ bản trong xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, giữ vị trí đặc biệt quan trọng trong công tác quốc phòng của Đảng, Nhà nước qua đó nhằm bồi dưỡng kiến thức quốc phòng cần thiết, khơi dậy lòng yêu nước, niềm tự hào, tự tôn của dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Quán triệt quan điểm Đại hội XIII về quốc phòng, an ninh bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa gắn với nâng cao chất lượng giảng dạy, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh trong các trường đại học, cần chú trọng thực hiện tốt một số giải pháp cơ bản sau:

Một là, tiếp tục quán triệt sâu sắc quan điểm của Đảng về quốc phòng - an ninh và Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Đây là giải pháp cơ bản, là yếu tố quan trọng, quyết định chất lượng giảng dạy, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cho học viên, sinh viên trong các trường đại học hiện nay. Đặc biệt, cần tiếp tục quán triệt sâu sắc Nghị quyết Trung ương 8 khóa XI "Về chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới", những điểm mới trong Văn kiện Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng về nhiệm vụ quốc phòng - an ninh, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, Luật Giáo dục quốc phòng và các Thông tư, Chỉ thị của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Quốc phòng về giáo dục quốc phòng - an ninh. Nâng cao hơn nữa vai trò của các cấp ủy Đảng, hệ thống chỉ huy các cấp trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo, giáo dục, quán triệt nhiệm vụ bồi dưỡng, giáo

dục kiến thức quốc phòng - an ninh cho các đối tượng. Mặt khác, từng cán bộ, giảng viên, học viên, nhân viên, chiến sĩ Nhà trường cần nhận thức sâu sắc vị trí, vai trò, tầm quan trọng của công tác bồi dưỡng, giáo dục kiến thức quốc phòng - an ninh, trên cơ sở đó nêu cao ý thức, trách nhiệm trong việc học tập, quán triệt nắm vững những kiến thức quốc phòng - an ninh, coi đây là niềm vinh dự, trách nhiệm của tập thể và từng cá nhân.

Hai là, đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy, giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cho học viên, sinh viên trong các trường đại học. Đây là giải pháp quan trọng để chuyển tải nội dung giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cho học viên, sinh viên trong nhà trường. Trên cơ sở nội dung, chương trình khung giáo dục quốc phòng - an ninh do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, các nhà trường cần cụ thể hóa chương trình, kế hoạch bồi dưỡng kiến thức quốc phòng sát với từng đối tượng cụ thể. Do tính đặc thù môn học giáo dục quốc phòng - an ninh thường "khô cứng", người học dễ nhàm chán; bởi vậy, cùng với việc cập nhật kịp thời, bổ sung sự phát triển mới của nhiệm vụ quốc phòng - an ninh, bảo vệ Tổ quốc vào nội dung giảng dạy, các trường cần đẩy mạnh đổi mới nội dung, chương trình, gắn với đổi phương pháp giảng dạy theo hướng thiết thực, hiệu quả, phù hợp với từng đối tượng và sự phát triển của nhiệm vụ quốc phòng - an ninh. Bám sát chương trình theo quy định, từng giảng viên cần đề cao trách nhiệm, tích cực, chủ động nghiên cứu cập nhật, bổ sung nội dung từng chuyên đề cho phù hợp với tình hình thực tiễn; trong đó, tập trung cả phần kiến thức quốc phòng - an ninh chung và những vấn đề thực tiễn đặt ra về nhiệm vụ quốc phòng - an ninh và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Bên cạnh đổi mới nội dung, chương trình cần đẩy mạnh đổi mới phương pháp theo hướng phát huy tính sáng tạo, tích cực của người học. Theo đó, trước hết cần nâng cao chất lượng soạn giáo án, ứng dụng công nghệ thông tin vào nghiên cứu, trao đổi, cập nhật, khai thác thông tin, tư liệu trong biên soạn giáo án điện tử, tạo sự sinh động, hấp dẫn, lôi cuốn người học qua từng chuyên đề. Mặt khác, trong quá trình lên lớp, giảng viên cần sử dụng nhiều phương pháp giảng dạy, huấn luyện, tích hợp hóa các phương pháp dạy - học trong cùng một bài giảng; khắc phục lối truyền thụ một chiều theo kiểu đọc thoại, tăng tính đối thoại, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng

⁶ Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.160.

tạo của người học, rèn luyện cho người học năng lực tư duy, vận dụng kiến thức vào thực hành và thông qua thực hành để tiếp thu kiến thức lý thuyết. Ngoài ra, các trường cần xây dựng kế hoạch tổ chức tham quan một số trung tâm giáo dục quốc phòng, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh trong và ngoài quân đội để học tập rút kinh nghiệm, nâng cao chất lượng bồi dưỡng kiến thức quốc phòng cho học viên.

Ba là, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, giảng viên đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ giáo dục, đào tạo và nhiệm vụ giáo dục quốc phòng - an ninh. Đây vừa là mục tiêu, vừa là yếu tố quan trọng, quyết định chất lượng giảng dạy, bồi dưỡng, giáo dục kiến thức quốc phòng - an ninh cho học viên, sinh viên, bảo đảm cả trước mắt và lâu dài. Đội ngũ giảng viên là lực lượng nòng cốt, giữ vai trò quyết định chất lượng giáo dục, đào tạo. Thực hiện chuẩn hóa đội ngũ nhà giáo theo từng cấp học và trình độ đào tạo. Để nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, giảng viên, cùng với việc lựa chọn những giảng viên trình độ và kinh nghiệm trực tiếp tham gia giảng dạy các chuyên đề, cần tiếp tục bồi dưỡng đội ngũ giảng viên trẻ tham gia giảng dạy và bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cho học viên. Cùng với đó cần chủ động xây dựng, hoàn thiện cơ cấu tổ chức, biên chế đội ngũ cán bộ quản lý và giảng viên, theo hướng “chuẩn hóa, trẻ hóa”, đảm bảo cân đối về cơ cấu độ tuổi, trình độ học vấn và kinh nghiệm giảng dạy để có sự kế thừa vững chắc, trong đó chú trọng phát triển đội ngũ giảng viên cơ hữu. Tăng cường hoạt động trao đổi kinh nghiệm, phương pháp giảng dạy, qua đó từng bước nâng cao năng lực và phương pháp, kỹ năng sư phạm; đồng thời, động viên, khuyến khích và tạo điều kiện cho đội ngũ giảng viên học tập, nghiên cứu cập nhật những kiến thức, thông tin mới về quốc phòng - an ninh để không ngừng nâng cao trình độ.

Bốn là, phát huy vai trò tích cực, tự giác của người học trong quá trình tham gia học tập bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh. Đây là giải pháp có ý nghĩa quyết định đến chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục quốc phòng - an ninh cho học viên. Bởi vì, người học là chủ thể của quá trình nhận thức, trực tiếp lĩnh hội, chuyển hoá tri thức chính trị, quân sự, quốc phòng thành nhận thức, tình cảm, niềm tin, ý chí quyết tâm thực hiện nhiệm vụ. Để phát huy tốt vai trò, tính tích cực tự giác của người học, các tổ chức, lực lượng giáo dục cần phải thường xuyên làm tốt công tác tuyên truyền giáo dục, nâng cao tinh

thần yêu nước, tinh thần sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, làm cho họ hiểu rõ vị trí, vai trò của giáo dục quốc phòng - an ninh trong sự nghiệp cách mạng mới; tiến hành động viên khen thưởng kịp thời, tạo khí thế và động cơ thi đua học tập, rèn luyện tích cực, khơi dậy tinh thần ham học, phát huy tối đa tính tích cực, tự giác học tập, rèn luyện của người học, qua đó hạn chế được những tiêu cực, thụ động trong quá trình lĩnh hội kiến thức quốc phòng của họ.

Năm là, tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện dạy học theo hướng hiện đại. Chất lượng giáo dục đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh phụ thuộc vào nhiều yếu tố, trong đó cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện kỹ thuật dạy học là một trong những yếu tố quan trọng. Để đổi mới nâng cao chất lượng đào tạo cần tiếp tục xây dựng chuẩn hóa trang thiết bị dạy học phù hợp với nhiệm vụ đào tạo. Quy hoạch xây dựng đồng bộ giảng đường, thao trường, bãi tập huấn luyện quân sự. Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học hiện đại, bao gồm hệ thống giảng đường chuyên dụng, phòng học ngoại ngữ, tin học, phòng học thông thường; trung tâm điều hành huấn luyện, hệ thống thao trường, bãi tập. Tiếp tục tiến hành rà soát xây dựng hệ thống giáo trình, tập bài giảng kịp thời cập nhật những quan điểm mới của Đảng, Nhà nước và quân đội, đảm bảo đầy đủ tài liệu nghiên cứu và học tập của cán bộ, giảng viên và học viên. Đầu tư xây dựng các phần mềm giảng dạy, giáo án điện tử, mô phỏng vũ khí mới, thư viện chuyên dụng và thư viện điện tử theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa. □

Tài liệu tham khảo

1. Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập I, II, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2021.
2. Tổng cục Chính trị, Tài liệu học tập, quán triệt Nghị quyết số 28-NQ/TW, Hội nghị Trung ương 8 (Khóa XI) Về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, Hà Nội, 2013.
3. Tổng cục Chính trị, Tài liệu nghiên cứu, học tập, quán triệt Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Quân đội lần thứ XI, Nhiệm kỳ 2020 - 2025, Hà Nội, 2020.
4. Quốc hội, Luật An ninh quốc gia 2004, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2004.
5. Quốc hội, Luật Quốc phòng 2018, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2018.
6. Quốc hội, Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh 2018, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2018.
7. Quốc phòng Việt Nam 2019, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2019.